

TEKNOLOGIA

Neurtzeko moduak

DIANA FRANCO

Askotan teknologia eta berrikuntza bat izango balira bezala ulertzen ditugu. Teknologiaren izaera hain da, baina, zaharra. Teknologiaren ahizpa nagusia ezagutza da. Zientzia praktikatzeko teknologiak sortzen ditugu, zientziaren praktikak ezagutza dakar, ezagutzak, teknologia ezberdinak sortzeko aukerak... eta horrela joaten gara bizi dugun mundua ulertzen eta bertan eragiten. Eragite horretan gizakion baitan ditugun pasioak nahasten dira, eta emaitza ezinbestean zenbaitentzat onuragarria da eta beste batzuentzat aldiz ez.

Dugun gizartean, berrikuntza neurtzeko inpaktu adierazleak erabiltzen ditugu. Hau da, eragiteko ahalmena neurtzen dugu. Eragite hori modu askotakoa izan daiteke. Nire ustez, eta asko sinplifikatzen ari naizela jakinda, badaude inpaktu adierazleekin neurtzen diren bi helburu handi: etekina eta gizarte eraldaketa. Bi adierazle hauek txanpon beraren alde ezberdinak direla iruditzen zait. Etekin lortzera bideratuta dauden jarduerak gizarteak eraldatzeko ahalmena dute. Eta gizarte eraldatzeko ahalmena duten jarduerak etekinak sortzeko ahalmena dute. Hori da, azken finean, berrikuntzaren ideia. Eta behar bada, teknologiak horretan duen papera dela-eta berritzaile direla ulertzen dugu.

Martxoaren 8aren bueltan, nire asteroko zutabea antzinako sorginei eskaini nahi diet. Sorkuntza ahalbidetze lanetan asmatu zituzten teknologia, zientzia eta ezagutzek banakako emakume askoren ongizatea ahalbidetu zutelako. Baina gure garaietako sorginei ere eskaini nahi diet, eta inpaktua neurtzeko hauek darabilten adierazle berritzaileari berdintasuna. ●

NAZIOARTEA

Hasi Afrika errespetatzen

AXIER LOPEZ

Europak eta Frantziak tratatzen gaituen modua aldatu egin beharra dago, gu errespetatzen eta Afrika beste era batera ikusten hasi behar duzue. Guri tonu paternalistaz hitz egiteari eta zuzentzeari utzi behar diozue, zuek beti arrazoia bazenute bezala, eta geuk ez”.

Entzuleen txalo artean esan ditu hitzok Kongoko Errepublika Demokratikoko presidente Félix Tshisekedi-k, Kinshasa hiriburuan, alboan Frantziako presidente Emmanuel Macron zuela. Prentsaurreko bateratua zen, Macronek hilaren 2tik 5era Afrikako hainbat herrialdetan egin duen biraren harira.

Macron, deseroso, erantzuten saiatu zen esanez kazetari frantziar batzuek idazten edo esaten dutenak ez duela Frantzia ordezkatzeko. Eztabaida desbideratu nahian ari zela ikusita, ondorengo argitu zion Kongoko presidenteari: “Ez naiz inongo kazetariez ari, zure Atzerri ministro Le Drianen adierazpenez ari naiz”.

Jean-Yves Le Drian ministro ohiaren adierazpenez ari zen Kongoko presidentea. 2019ko hauteskundeetan Tshisekedi lortutako garaipenaren balorazio negatiboa egin zuen Le Drianek publikoki.

Frantziak bere kolonia ohietan –eta kontinente osoan oro har– gero eta eragin txikiagoa duela jakitun, Macronek biran erakusten saiatu den jarrera adei-

tsua ez da nahikoa izan kritikak saihesteko. Bere lehen geldialdian, Gabonen, manifestari andanak buruzagi frantziarren presentzia errefusatu zuen.

Frantziako neokolonialismoa ahultzen ari da Afrikan, eta horren erakusgarri da Afrikako hainbat gobernuak lortu dutela soldadu frantsesak herrialdetik kanpo bidaltzea, Malin, Afrika Erdiko Errepublikan edo Burkina Fason gertatu bezala. Hala eta guztiz ere, Frantziako ekonomiarekiko menpekotasuna indarrean da leku askotan; Afrikako zortzi herrialdek erabiltzen dute CFA frankoa moneta gisa eta Frantziako Armada ez da erabat kontinente-tik joan, adibidez Boli Kostan jarraitzen dute armen bitartez boterea ezartzen. Bien bitartean, Txina, batez ere, eta Errusia, beste neurri batean, indarra irabazten ari dira kontinentean, lehen-gaiak kontrolatzen ari dira eta lehen Europako potentzia kolonialenak ziren espazioak eskuratzen.

Macronen ondorengo hitzak ere ez dira kongoar askoren gustukoak izan: “1994tik ez zarete gai izan zuen herrialdeko subiranotasun ekonomiko eta administratiboa eta segurtasuna berrezartzeko. Errealitatea da. Ez da beharrezkoa errudunak kanpoan bilatzea”. Macronek berak onartu du Afrika “lehia eremua” dela gaur egun, eta, beraz, Frantziako enpresei eskatu die “esnatzeko” eta “borrokan parte hartzeko”. ●